

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő: Rudnyánszky Gyula	Kiadó laptulajdonos: László József.	Egyesszám ára 4 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debrecen, Csapó-utca 9. — Telefon 275.
Helyben: Negyedévre	3 korona.			
Egész évre	12 „			
Vidékre: Negyedévre	5 „			
Egész évre:	20 „			

ROSTA.

Ausztria régi hagyománya, hogy jó házasságokkal csináljon szerencsét. Most ezt a hagyományt kicsiben és csalafintán követi Körber osztrák miniszterelnök, amikor kibékül és összeházasodik a csehekkel. Ebből a párosodásból aztán azt következtetik a politikai jószok, hogy már most az osztráknémetek és a csehek ölelkezése révén a hosszú idő óta munkaképtelen Reichsrath ismét megfiatalodik és alkotmányos törvényhozási működésre alkalmassá, képessé válik.

Ez annyit jelentene, hogy a kiegyezést az osztrák parlament a 67-es törvény követelményeinek megfelelő formában fogja tárgyalhatni.

De ha ez a lehetőség nem is elképzelhetetlen, viszont az mégis merőben hihetetlen, hogy az obstruálásban megcsontosodott osztrák pártok a legelső alkalommal a magyar érdekek érvényesülésének ellensúlyozására, esetleg megdöntésére ne használják fel az alkotmányos tárgyalást.

Igy aztán az is lehetséges, hogy az előkelő idegen ezzel a kibékülési szemfényvesztéssel csak a magyar miniszterelnök s a magyar kiegyezési tárgyalás útjába akart nagy akadályt vetni.

Ez esetben meg kell vivni a döntő párbajt Körber és Tisza közt és reméljük, hogy az előkelő idegen halálra sebezve marad a perondon.

* * *

Az angol sajtó s az angol nép háborút követel az orosz ellen. — A közvélemény lángba borult, a levegő tele van puskaporral és égre szökkenő szenvedelmek izzó fénye világítja meg a felháborodás haragjától félelmes angol arcokat.

Az angol flotta szinte rohanva siet a nyílt tengerre, hogy ha nem kap teljes elégtételt az oroszától, maga álljon rajta véres boszút.

Mindez úgy fest, mintha az angol-orosz háború immár kikerülhetetlen volna.

Pedig szó sincs róla. Nem lesz háború. Az orosz nem siet az elégtételadással. Az angol pedig annál mohóbban és hevesebben követeli az elégtételt. S ha nem is ma, vagy holnap, de még mielőtt az angol flotta útját állná a hirhedtté vált balti flottának s még mielőtt elsüthetnék az első angol ágyut: megjön az elégtétel és a baltiflotta ijedős természetű s ijedtükben vakon lövöldöz

hősei akadálytalanul mehetnek tovább a sárga tengeren, a japán hadi hajók felé, a bizonyos halál torkába.

* * *

Az egységes magyar nemzeti állam megerősítésére s biztosítására hatalmas várat emel az a nagyszabású javaslat, melyet Berzeviczy Albert dr. közoktatásügyi miniszter terjesztett a Ház elé.

Ha egészséges viszonyok uralkodnának a mi parlamentünkben, ha igazi hazafiak ülnek az ellenzéken: e javaslat nemzet-éltető nagy értékének hatása alatt minden kicsinyes torzsalkodást, minden személyeskedő huzavonát és pártpolitikai nagyképekodést háttérbe kellett volna szorítani, hogy Berzeviczy javaslatából minél előbb szentesített törvény lehessen.

De sajnos nálunk az ellenzéki hazafiság e helyett abban látja feladatát, hogy felpanaszolja s a képviselőház elé hurcolja egy osztrák német lapocskának azt a hülye tudatlanságát, hogy Körber urat osztrák-magyar miniszterelnöknek nevezi.

Idehaza a nemzetiségek hadat készülnek üzeni a Berzeviczy magyar nemzeti szempontból diadalmas javaslatának és a magyar ellenzék ráér osztrák újságírók rosakaratu esacsiságával bibelődni.

Hol vannak azok az idők, mikor az ellenzék mint egy szív egy lélek kiáltotta: Megadjuk! megadjuk! és a kormány feje így szólhatott: Leborulok a nemzet nagysága előtt.

Fordulat az osztrák parlamenti helyzetben.

— október 29.

Hogy a képviselőházban Polonyi Géza azt meri állítani, hogy a nemzetközi életben nem is tudják, hogy egy magyar állam létezik, hogy ilyet mer állítani annak ellenére, hogy a brüsszeli cukor értekezleten Magyarország mint önálló állam saját meghatalmazottai által szerződött, — az igen kevéssé fontos és reánk nézve bizonyos csekélyekb érdekű, mint az a fordulat, mely állítólag az osztrák parlamenti helyzetben ment végbe.

Hogy ez a fordulat tény lesz-e, az sokkal inkább függ a németek beleegyezésétől, mint a csehekétől és ha az osztrák miniszterelnök képes magá-

nak a mértékadó német pártokat biztosítani, akkor a reichsrath munkaképessége legalább hosszabb időre, legalább is arra az időre, mely alatt a nemzetközi szerződéseket meg kell kötni, alig jöhet kérdésbe.

Az osztrák reichsrath munkaképessége pedig, ha valóban létrejön, reánk nézve bizonyos csak örvendetes tény. Sokkal magasabban állunk, hogysem megtoroljuk azokat a cudarságokat, melyeket néhány elkölesileg oly alacsonyan álló osztrák reichsrathi frakció dobott ellenünk, hogy sem e cudarságokat egyáltalán komoly figyelemre méltassuk. Azt az állapotot, melyben Magyarország és a monarchia Ausztria politikai betegsége folytán van, sokkal magasabb szempontból fogjuk fel, mint Ausztriában legkönyvire történik,

Odaát azt tartják, hogy egy gazdaságilag és politikailag gyöngye Magyarország legelőnyösebb Ausztriára nézve, míg mi Magyarországon annak a véleménynek hódolunk, — hogy az együttműködés egy erős szövetséges-sel legjobb biztosítéka a munka szerencsés eredményének. Mi nem akarunk gyöngye Ausztriát, gyöngye Ausztriára nem is vagyunk utalva, mi olyan Ausztriát akarunk, mely egészség érzetében Magyarország gazdasági és politikai haladását nem irigyli, olyan Ausztriát, melyben helyesen felismerik, hogy a két állam közös viszonya abban találja meg leghathatósabb védelmét, ha mind a két állam erősen és hatalmasan előrehalad,

Ezt a belátást legjobb an előmozdítja, ha a reichsrath állandó munkaképességhez jut, nem ideigleneshez, amilyen egyszer már volt a Körber, minisztérium alatt; de persze Ausztriában a legjobb előfeltételekből a legszomorubb eredmények jönnek és Ausztriáról még mindig áll, hogy ott minden lehetséges, a valóban jónak kivételével.

— október 28.

Az aradi kamara és a borprovizorium. Az aradi kereskedelmi és iparkamara tegnapi közgyűlésén a napirend tárgyalása előtt Domány József sürgős indítványt jelentett be s azt nyomban meg is okolta. — Utalt rá, hogy az Olaszországgal létrejött ideiglenes kereskedelmi egyezmény borter-

Érc és Mű Koszoru a legnagyobb vállasztékban gyári áron a Gebauer Károly temetkezési intézetében (Kossuth-utca Városházépület) kapható.

melésünk, és borkereskedelmünk érdekében előnyös megállapodásokat biztosított, a mi különösen fontos nálunk, hol a borászat a forgalomnak lényeges tényezőjét képezi. — Indítványozta, hogy ezen egyezmény létrehozása körül szerzett érdemeikért üdvözzölje a kamara Tisza István miniszterelnököt és Hieronymi Károly kereskedelemügyi minisztert. A teljes ülés az indítványt egyhangulag, helyeslések között fogadta el.

A téglavető telep ügye.

Megirtuk már, hogy a város határában fekvő téglavető telep lakosai kérvényt intéztek a tanácshoz a telep megvétele tárgyában. Az ő jogos és igazságos ügyük döntése elé nagy érdeklődéssel néz mindenki, aki a szegény emberek sorsát szíven viseli. Itt közöljük a kérvény szövegét:

Tekintetes Városi Tanács! Mély tisztelettel alulírottak, családjainkkal együtt hosszú évtizedek óta lakunk Debrecen sz. kir. város u. n. nagytéglavető telepén, mely nekünk és jogelődjeinknek oly értelmű engedélyvel bocsátott még 1857-ben rendelkezésünkre, hogy ott a kijelölt házhelyeken lakóházakat építhetünk. Építettünk is, ott ma 105 lakóház áll Isten és a nemes város jóvoltából valóságos otthonképen, amelyhez, mi szegény emberek, ugyis, mint születésünk helyéhez, de úgy is, mint egyedüli vagyonunkhoz a legnagyobb szeretettel ragaszkodunk, kiérdemelve ezt a kis otthont azzal is, hogy mint szorgalmas munkás emberek a téglavetésből csaknem ötven éven át jelentékeny évi jövedelmet juttattunk a nemes város közönségének.

A téglavető üzemet azonban a tekintetes városi tanács, miután ugyanezen célra a telep helyéhez közel körkemencét építtetett, nem régen tudvalevőleg megszüntette. Ennek következtében mi a rendőrkapitányság útján utasítást kaptunk arra is, hogy a telepen lévő házainkat záros határidő alatt romboljuk le és a telepet hagyjuk el. Ez a rendelkezés valósággal megdöbbentett s a legnagyobb kétségbeesés érzésével töltött el bennünket, mert értelme első sorban az, hogy egyedüli kis vagyonunkat elveszítsük,

másodsorban pedig az, hogy becsületes munkával kiérdemelt otthonunktól megválva, körülbelül 1000 lélekszámot kitevő családjainkkal együtt vándorbotot vegyünk a kezünkbe, keressünk a városban 6 korona havi béru egészségtelen lakásokat és az eddigi tiszta házi tűzhely mellől huzódjunk — sokan tízedmagunkkal is — egy kis szoba büzös és tisztátalan fertőjébe, mert hiszen valamenynyien szegény munkás emberek lévén, nekünk nem telhetik arra, hogy nagy urak módjára rendezkedjünk be s amennyit lakbérre adunk, ugyanígy keservesen kell elvonunk mindennapi betevő falatunkból.

Az a rendelkezés, ha foganatosítatnék, sem igazságos, sem méltányos nem lenne, De nem indokolható közigazgatási szempontból sem. Az u. n. Geréby-telep époly távol fekszik a várostól (3 km.-re) mint ez, a mi telepünk. Több telep is van ezenkívül a város körül s ezek a közigazgatást nehezebbé egyáltalában nem teszik, sőt egyrészt azzal, hogy a szegényebb néposztálynak biztos otthont nyújtsanak, valóságos jótékonyági menhelyek, másrészt azzal, hogy az ott lakó igen szegény és nagy népességű családokat a város belterületétől és az ebben levő lakások tulsufolásától visszatartják, ugy közegészségi, mint erkölcsi tekintetben is föltötte hasznosak.

Kétség merülhetne fel talán az iskoláztatás szempontjából. Eddig azonban ez szóba sem jött, valamint szóba nem jött az époly messze eső Geréby-telepnél sem. Amha most erről szó lehetne, utalunk a jóval távolabb lakó tanyabeli gyermekekre, akik az iskolát még messzibbről látogatják, s utalunk, mert közvetlen tudomásunk van róla, — arra, hogy a város közönsége telepünk közelében épen most szándékozik új iskolát létesíteni. Iskoláztatási szempontból sem volna tehát ok rá, hogy telepünk oly végtelen kárunkra megszüntetessék.

Ezek szerint az érintett rendelkezést semmi sem indokolja s nincs más hátra, minthogy alázatos kérelmünk előterjesztése előtt ajánlatot tegyünk a tekintetes Városi Tanács előtt arra nézve, hogy miképpen óhajtjuk a telepet továbbra is fentartani.

Mi a mi szerény egyszerű felfogásunkkal úgy gondoltuk a dolgot megoldhatónak,

ha azt a téglavetés céljaira évtizedeken át kihasznált s így sem szántóföldnek, sem legelőnek nem használható területet, melyen házaink fekszenek, a város közönségétől örök áron megvesszük. E célból már okleveles mérnökökkel el is készítettük az ide alatt tisztelettel becsatolt szabályozási tervet s fel is mérettük a megvételehez szükséges területet, mely, a felmérés eredménye szerint 56 katasztrális holdat tesz ki. A vételnek remélt keresztül vitele után a megvett területet felosztanánk a lehetőség szerint 600—800 négyszögöles részletekre, úgy hogy a mi házaink környéke nem pusztá, kis udvari telkekből állana, hanem valóságos kertekké alakulna, amelyek díszére válhatnak városunk környékének. Természetes az is, hogy mindenről, ami a rend fentartására szükséges, magunk gondoskodnánk, s eleve kijelentjük kötelezőleg, hogy a várostól semminemű oly előnyt nem igénylünk, ami a várost anyagilag terhelné, hacsak a saját költségünkre nem. Kötelezzük magunkat ezenkívül arra is, hogy mindazt, amit a városi hatóság közigazgatási, közrendészeti, egészségügyi és egyéb szempontokból reánk ró, hiven teljesítjük, hiszen mindenünket készek vagyunk azért, a meleg kis fészekért fölládozni, ahol magunk és gyermekeink születünk és nevelkedünk.

Vételárul a teljesen kihasznált és szántóföldül vagy legelőül úgy sem használható földért felajánlunk katasztrális holdanként 600 az Hatszáz koronát, összesen 33.600 koronát melyet egy összegben a szerződés aláírásakor azonnal kifizetünk, miután becsületes szegénységünk mellett abban a helyzetben vagyunk, hogy e vételárat nekünk egy helyi pénz intézet előlegezni fogja.

Tekintetes Városi Tanács! Százöt szegény családapa kér könyörületet és irgalmat ez alkalommal. Nincs nagy vagyonunk, nagy tehetségünk, pénzzel való adózásunk föltötte esekély a haza és a város céljaira; de époly becsületes fiai vagyunk e hazának és e városnak, mint a tehetősebb polgárok s azoknak mint becsületes, munkás családfelek, becsületes nemzedéket is nevelünk. Könyörületet és irgalmat kérünk 1000 lélek számára, hadd maradjanak meg ők a mi verejtékün-

A boldog szegénység.

Irta: Rácz István.

Csendes, őszi este van . . . A szellő lágyan lengeti a fákat és enyhén szórja szét a virágok balzsamos illatát. A csillagok verőfényesen tündökölnék az ég pereméről. Minden nyugodni látszik, egy lélek sem jár, az utcán, csak távoli moraj, vízi malmok tompa kerepelése és a sokféle vízi állatok szokatlan zaja szakítja meg a néma csendet.

A Tisza zajtalanul halad tova fővényes medrében sima tükrét csak néha veri fel egy-egy nyugodni nem tudó halacska . . .

Végre megszűnik minden zaj, végképen elnémul minden élőlény, nyugszik, a természet teremtményeivel.

A Tisza partján áll magánosan, némán a gazdátlan halász kunyhó! Szegény gazdája nem rég vesztette el életét egy végzetes halászat alkalmával. — Családja szegény volt; még a mindennapi kenyeret is, alig tudta meg szerezni családja számára; oly mostoha viszonyok között élt. Nem volt senki, a ki könyörült volna a szegény családon, pedig sokszor közel voltak az éhenhaláshoz.

A szegény ember többször gondolt a halálra, mely rá nézve boldogítóbb, mint ezen élet; csak kis fiauskája és leánya, még mind a kettő kicsiny, aggasztotta szívét. „Mi lesz szegényekkel, ha meghalok!” mondogatta sokszor. Leánykája, a szelíd, jámbor természetű Lilike osztozott vele, a nyomorúságban, nagyon korán megtanulta a szenvedést és küzdést az életben.

Edes anyját még öt éves korában elvesztette s azon időtől fogva ő volt kicsiny testvérének igazi gondozója. Az atya szíve

telve volt keserőséggel s panaszszal a sors iránt és mégis örömtől repesett, valahányszor végig nézett két gyönyörű gyermekén, egyedüli vigasztalóin.

Egy esős napon, midőn már összes élelmiszerök elfogyott, a végső mentő eszközhez, a háléhoz nyult a szegény, sors üldözött halász, hogy legalább adjon valami enni valót az éhségtől majdnem halálra gyötrött két gyermekének.

Becsúzáskor forrón megcsókolgatta árva gyermekeit, talán gondolt valamit, talán szíve sugalta azt, hogy többet nem látja őket.

Szomorúan indult el, lábai inogtak, szeméi előtt rém alakok tüntek fel, s észre sem vette, hogy a folyóhoz érkezett. Ott állott merengve a parton s egyszerre, elfeledve eddigi szenvedéseit, a legvégsőre határozta el magát. Elszántan vetette magát a folyóba amely eltemette nevét s egy jobb lét kapuját nyitotta meg számára. Tompa moraj . . . néma esend következett. A habok össze csaptak felette. Nem érzi többé most már a nyomorúságot, nem aggasztja szívét a családja feletti bánat.

Hiába várják ölelő karokkal szerető gyermekei, nem tér ő többé vissza, nem ad enyhítő csókot szelid ajkaikra.

Várják, sokáig . . . mig végre az álom és éhség elnyomja szegényeket.

Oly hosszú volt az éj, mintha egy évet kellett volna átaludni.

— Atyám, szólt felébredve a kis fiu, — adj ennem, meghalok.

— Légy türelmes —, vigasztalja kedves tetvére, atyánk friss kenyérral fog visszatérni.

Hiába, ő nem tér vissza többé.

Amint megvirradt, a leányka elindult, hogy felkeresse édes atyját. Egyenesen a folyónak tartott, hogy ott majd felleli édes apját. Hosszu utat kellett neki meg tenni, lábai már roskadoztak s a mint a folyóhoz ért, alétan rogyott össze a folyó partján. Így találták meg az emberek eszméletlen állapotban, megdermedve a hidegtől, s elgyötört az éhségtől.

Csak akkor tért ismét eszméletére, mikor némileg kipihente magát a puha, meleg párnák között.

Nem láthatta többet kis testvérét, mert az éhség és hideg annyira hatott gyenge szervezetére, hogy nem volt képes elhagyni ágyát. Sokáig szenvedett Lilike, mig végre a jötevő álom, a halál magával ragadta sokat szenvedett lelkét.

Nem kellett ezután többé gondolni a holnapra, nem kellett küzdeni a nyomorral és nélkülözésekkel, Megnyugodott a halál pihentető karjaiban.

Megtalálta hön óhajtott édes atyját, a kit oly epedve keresett; szeretettel borulhat karjaiba, élvezheti örökre édes csókjait. Nem válik el tőle soha.

A szegény kis fiu ott maradt elhagyottan, talán valaki könyörülve rajta magához fogadta, vagy talán ő is kereste és megtalálta édes atyját az öröknyugalomban, hol hárman töltik boldogan szellemi életüket.

Azóta a kunyhó némán, hallgatagon áll, oldalai omladoznak engedve az idők viszontagságainak, kopár, kietlen az egykor szegény, de boldog család hajléka. Emberek helyett baglyok s denevérek lakhelyévé lett s a bugó vad galamb ütötte fel benne sátorát.

kön szerzett otthonunkban, az ő szülőföldjünkön s ne váljanak földönfutókká!

Esengve esedezőnk, mindezeknél fogva: Méltóztassék a 9138—1904. sz. alatt kelt határozat végrehajtásának felfüggesztésével jelen vételi ajánlatunkat a legközelebb megtartandó közgyűlés előtt pártolólággal előterjeszteni s annak elfogadása után a vonatkozó részletes feltételeket ezennel megnevezett ügyvédünk: Dr. Révi Nándor urat utján velünk közölni.

Mély tisztelettel,
a tekintetes Városi Tanácsnak
legalázatosabb szolgálói:
Aláírások.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, okt. 28.

Lukács László pénzügyminiszter napja van ma. A jövő esztendői költségvetést nyújtotta ma be és elmondotta annak a kapcsán a szokásos exozét. A tizenegyedik költségvetést terjesztette elő ime ezzel a pénzügyminiszter és ez a mai jubiláris exozé szintén azt jelenti, hogy az állam jövő esztendői mérlege többlettel zárul. Az exozé iránt innen is, tulnan is nagy érdeklődés nyilvánult.

— Szóval ma van az állam közgyűlése — jegyezte meg Rákosi Viktor, — csak hogy nem mi kapjuk, hanem fizetjük az osztrákokat.

A nemzeti párt a Rába-szabályozásról tárgyal. Batthányi Tivadar gróf a helyszínen volt, hogy a dolgot tanulmányozza és vélekedése az, hogy az érdekeltségre túl sok terhet róv a munka kivitele. Ilyen irányban Batthányi gróf határozati javaslatot is nyújt be.

A Ház egyre népesedik és bejött Lukács László pénzügyminiszter is. Tömött fekete táskáját egy szolga cipeli utána. A pénzügyminiszter elhelyezi tárcáját az asztalon, aztán Tisza István gróf kormányelnököt keresi fel, a kivel hosszabban konferált. A mai eset alkalmából a kormány valamennyi tagja felvonult.

A pénzügyminiszter újra megjelenik. Farkas János terembiztos hatalmas csomagot hozott utána: a zárszámadásokat. A csomagot a kormányelnök asztalán helyezik el.

Lukács László ismét elhagyja a termet, kalapját azonban az asztalán felejtette. A karzat is mutatós ma. Tisza István gróf miniszterelnök most fogja az asztalán levő csomagot és a földre helyezi.

Háromnegyed tizenegy óra volt, amikor az elnök az ülést megnyitotta.

Elnök: Perczel Dezső.

A jegyzőkönyvet hitelesítik.

Elnök: A miniszterelnök kíván előterjesztést tenni.

Tisza István gróf az ország tavalyi állapotáról szóló jelentést és a tavalyi zárszámadásokat nyújtja be.

Elnök: A pénzügyminiszter ur kíván előterjesztést tenni. (Halljuk! Halljuk!)

Lukács László pénzügyminiszter feláll, hogy exozétját elmondja. Van szerencsém ezennel — ugymond az 1905. évi költségvetést előterjeszteni. A bevételeken most is érezhető az exlex és tekintettel kellett lenni az összeállításnál az ezidei kedvezőlenebb termény viszonyokra. Nagy rigozoritással kellett a költségvetés összeállításánál eljárni, hogy az állami egyensúly megmaradjon. Szigorú revízió alá kellett vonni az egyes tételeket. A mostan beterjesztett költségvetés minden körülménynek tekintetbe vételével készült. Megtartottuk az állami egyensúlyt, a nélkül, hogy fentartására rendkívüli eszközökhöz kellett volna nyulni. Ami a kiadásokat illeti, minden tétel olyan, amelyet törvény alapján be kellett illeszteni egyáltalán a beillesztések reális módon történtek. Már tavaly kijelentette, hogy ha a megkezdett arányban növekedik a kiadás, akkor az eddigi bevételekből nem tudjuk fe-

adni a kiadásokat. Az 1905. évi költségvetés szigorú revízió alapján készült. Hogy az állami kiadások mégis emelkedtek a költségvetésben, ennek az a magyarázata, hogy törvényhozási intézkedések tették szükségessé a rendes kiadások emelkedését. Mielőtt az 1905. évi költségvetésről szólna, az 1903. évi zárszámadást ismertette. A bevételi többlet az előirányzat szerint 23 millió korona lett volna, a zárszámadások eredményben pedig hetvennégy millióval több volt a kiadás, mint az előirányzott bevétel. A valószínű hiány 43 millió korona volt, de ebből 22 millió korona nem aggodalmas természetű hiány, a törvényen kívüli állapot rovására csak az adóbevételnél mutatkozó 22 millió hiányt írhatjuk. Nagy mértékben növekedett azonban ugyanazon idő alatt a szeszadó bevétel. (Derűtség) A végleges pénzügyi eredmény szerint az 1903. év még sem tartozik a nagyon rossz esztendők közé, mert a bevételek egyes ágai nagy mennyiségben növekedtek, például a fogyasztási adójövedelem 23 millió koronával növekedett. Az 1905. évi állami költségvetésről szólva az állami rendes kiadások 23 millió koronányi emelkedését tartja a legfeltűnőbb jelenségnek. A kormány igyekezett takarékoskodni, az egyre növekedő adminisztrációval szemben. Tételről-tételre felsorolja, hogy mi eltérés van az 1904. évi költségvetés és az 1905. évi előirányzat között.

(Itt felolvassa a mellékelt füzet számadatait.) Végül konstatálja, hogy a bevétel 1.238.079.849 korona, — a kiadás 1.237.881.438 korona és így 1905-re végeredményben 198.411 korona felesleg mutatkozik (Viharos éljenzés a jobb oldalon.)

A súlyos politikai és gazdasági viszonyok között nem lehet jobban megvédelmezni az adózó polgárok érdekeit mint ahogyan ez az 1905. évi előirányzatban történik. A múlt évben csökkenteni kellett a tartalékokat bár a pénztári készletekhez még nem nyult hozzá a kormány. Egész gazdasági életünk oly egyoldalú és eshetőségnek ki vannak téve, hogy az igénybe vett tartalékokat újból ki kell egészíteniünk. Csak ha ez megtörténik csak akkor láthatunk hozzá az újabb állami problémák megoldásához. Mivel meg van róla győződve, hogy az előirányzat szigorúan reális és így joggal ajánlja elfogadásra az 1905. évi költségvetést. (Eljenzés jobbról. A minisztert üdvözlük.)

Felkiáltások balról: Hát az adóreform-mal mi lesz!

Hieronym Károly kereskedelmi miniszter bemutatja az országos statisztikai hivatal 1905. évi munkatervét.

A Ház ezután harmadik olvasásban elfogadja az olasz kereskedelmi provizóriumot. Szünet következett.

Az exozé után folytatták a Rába-szabályozási javaslat tárgyalását.

Egyház és Iskola.

Reformátusok konventje. A megszakitott tanácskozásokat tegnap délelőtt folytatta a reformátusok konventje Bánffy Dezső báró főgondnok és Kun Bertalan püspök elnöklete alatt. Miután Sass Béla konventi főjegyző bemutatta a tegnapi ülésről szóló jegyzőkönyvet, Dégenfeld József gróf jelentette, hogy a missió-bizottság Dávidházy Jánost választotta előadójául. Ezután Antal Gábor püspök előterjesztette a zsinatmegnyitó istentisztelet programját, amelyet hosszadalmas vita követett. A konvent végre a következőkben állapodott meg: A zsinat tagjai november 18-10-én délelőtt tizedfél órákor gyülekeznek a Calvin-téri paplakban, a honnét 10 órákor bevonulnak a templomba. Itt Kun Bertalan püspök imát mond, Antal Gábor egyházi beszédet tart. Az istentisztelet végével a korelnök megnyitja az ülést és átveszi a tagok igazoló leveleit. A megnyitó ünnepségre a papok teljes ornátusban, a világiak díszmagyarban jelennek meg. A tulajdonképeni megnyitó ülés idejét a templomban fogja a korelnök az igazolás után kijelölni. A közigazgatási bizottság jelentését,

Mády Lajos esperes terjesztette elő. Ennek során a konvent kimondta, hogy a parochiális könyvtárak létesítését sürgősen szükségessé teszi.

Széniori beiktatás. A főiskola új széniorának Kövér Árpádnak holnap délelőtt 10 órákor lesz a beiktatása. A beiktató ünnepség a főiskola egyik termében folyik le, a tanári kar és az ifjuság jelenlétében. A beiktatás előtt a szénior székfoglaló értekezést tart.

Reformátói emlékünnepe. A főiskolai tanárikar folyó hó 31-én hétfőn d. e. 9 órákor tartja a maga reformátói emlékünnepejét a nagytemplomban, a mikor és a hova harangszó fogja meghívni az érdeklődő gyülekezetet. — E miatt az nap reggel 8 órákor nem harangoznak a nagytemplomban s nem fogják ott megtartani a rendes köznap-i istentiszteletet.

Gazdasági hallgatók dalegylete. A debreceni m. kir. gazdasági tanintézet hallgatói folyó hó 27-én d. u. tartották a Dal és Zene-egyletüknek alakuló közgyűlését: ifj. Sporzon Pál tanár, egyesületi elnök és Hajós István tanárukat vezetése mellett. A gyűlés tárgya a tisztviselők megválasztása volt, mely szerint: Alelnök és karmesterré: Báthy László III. éves hallgató választott meg. Pénztárnoknak: Halasy István III éves, — jegyző: Kukula János II éves, — Szertáros: Horváth István III. éves hallgatók választottak meg egyhangulag. Bizottsági tagok: Haynik Géza III. éves, — Fleischer János II. éves, — Spitzer Jakab II. éves, — Balog Gyula II. éves, — Bellán Mátyás I. éves, — Prehoffer János I. éves, — Györfy László I. éves hallgatók választottak meg.

Önképzőkori ülések. Holnap este az akadémiai V. számú teremben az M. I. Ö. T. változatossággal rendes nyilvános ülést tart. Ugyancsak az Irodalmi Társulatnak november 2-án délután két órákor választmányi ülése lesz.

Versenyszavaltat. A Magyar Irodalmi Önképző Társulat november 17-én Csokonai ünnepélyt rendez. Az ünnepélyen Csokonai-nak egy komoly és egy vig költeményét szavalják. — Az Irodalmi Társulat 6-án versenyszavaltatot rendez, melynek két győztese 10—10 korona jutalmat kap és az ünnepélyen szaval.

Ösztöndíjosztó bizottsága ülése. A debreceni ev. ref. ösztöndíjosztó bizottság tegnap délután Kiss Aron püspök elnöklete alatt ülést tartott, melyen 76 ösztöndíjat osztottak ki, különböző debreceni iskolákba járó ev. ref. növendékek számára.

Napi hírek.

— **A Szent Szűz megkoronázása Rómában.** December 8-án lesz ötven esztendeje, hogy a szeplőtelen fogantatás dogmáját a római szentszék kihirdette. A félé százados jubileumot Pius pápa rendeletéből meg fogják ünnepelni az örök városban. Ez alkalommal X. Pius sajátkezűleg fogja a Szent Péter-templomban szűz Mária szobrát megkoronázni és pedig ugyanazt a szobrot, amelyet a dogma proklamálásakor — ötven esztendővel ezelőtt — IX. Pius megkoronázott, Már készül is az a drágaművű csillagos korona, amelyet a szertartáshoz használni fognak. A koronát kilenc csillag alkotja, amelyeket egy arany abroncs tart össze. A csillagokat mesés értékű gyémántok és gyöngyök ékítik: — jobbára régi család-ereklyék, amelyeket az előkelő római patri-cius-familiák boesátottak a vatikán rendelkezésére, hogy a szent ünnepély fényét emeljék.

— **Kitüntetés.** A király jammiki Jóny László I. osztályu századosnak a debreceni 2. honvéd huszár ezrednél különösen buzgó és sikeres csapatszolgálatáért elismerésül a legfelső megelégedés kifejezését tudtul adni rendelte el.

— **Az országos Csokonai-ünnep.** A Csokonai-ünnepre, melyet a Csokonai-kör Csokonai Vitéz Mihály halálának századik évfordulóján, 1905. január 28-án rendez, országsszerte nagyban folynak az előkészületek. A Kisfaludy-társaság már elhatározta, hogy Beöthy Zsolt elnök vezetésével nagy számú küldöttséget meneszt Debrecenbe. Illetékes forrásból jelenthetjük, hogy a Petöfi-társaság január 5-iki diszgyűlésén szintén áldozni fog Csokonai emlékezetének és a társaság a debreceni ünnepen Herczeg Ferenc elnök vezetésével 10—12 tagú küldöttséggel vesz részt. A m. tud. Akadémia legközelebbi összes ülésén tárgyalja a Csokonai-kör meghívását. A vidéki irodalmi körök kivétel nélkül képviselve lesznek, úgy, hogy körülbelül 80—100 iróvendéget lát együtt a Csokonai-kör és Debrecen városa azon a napon, mely ilyenformán kétségtelenül nagyszabású országos irodalmi ünnep lesz. Minden valószínűség szerint eljön Berzeviczy Albert dr. miniszter is. A Csokonai-kör meghívja továbbá Komárom város és a csurgói gimnázium hatóságát, valamint mindazokat, akik Csokonairól életrajzot, költeményt, méltatást, irodalmi cikket irtak.

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte Vántsá György ipariskolai rajztanár, író-társunkat. Gizella nevű kis leányát a legodább szülői szeretet köréből ragadta el a kérelhetetlen halál. Temetése vasárnap d. u. 2 órakor lesz a Domb-utca 18. számú gyászházból.

— **A szervező bizottság ülése.** A tegnap délutánra kitűzött szervező bizottsági ülést nem tartották meg. A legközelebbi ülés hétfőn délután 3 órakor lesz.

— **Rablótámadás.** A debreceni rablók oly szemérmetlen módon garázdálkodnak már, hogy a város kellő közepén sem riadnak vissza gaztetteik végrehajtásától. Tegnap éjjel úgy 11 óra tájban a Csapó-utca irányuló úgynevezett Csizmadia szinben történt egy rablótámadás. Feldmann Lajos cipészsegéd vigan füttyörészve haladt a színház kertén keresztül a Csapó utca felé, amikor a csizmadia szin kapujához ért, mintha a földből nőtt volna ki két sötét alak utját állta. Az egyik neki ment és azt mondta:

— **Kutya zsidó, megmondod röktön hány óra?**

Feldmann ijedten nyult órája után miközben a másik alaktól egy hatalmas ütést kapott a fejére, hogy megtántorodott. Erre mind a ketten neki estek, a földre teperték, össze-vissza pofozták, rugdalták és elszedték tőle a felső kabátját, ezüst óráját, tárcát és a zsebében talált pénzt. A rablók avval a figyelmeztetéssel bocsájtották utnak kifosztott áldozatukat, hogyha ordítani merészel, akkor agyon ütik. A megkínzott ember kívánszorgott a Csapó-utca irányára, rendőrért kiáltott, de nem jött senki. Mégis furesa dolog az, hogy közvetlen a főkapitányság mellett szabadon dolgozhatnak a rablók, anélkül, hogy rendőrtől félniök kelljen. A Csapó utca tájékán néhány nap alatt két betörés, meg egy rablás történt, mégse látni ott rendőrszemet.

— **Az iparossegédek szakrajztanfolyama** november 6-án vasárnap megnyílik. Azok az iparossegédek, kik magukat tovább képezni akarják, felvételre jelentkezzenek vasárnap október 30-án, s kedden nov. 1-jén d. e. 9—12 óráig, továbbá esütörtök este 7—8 óráig a tanfolyam igazgatóságánál (Hatvan utca 44. sz. állami főreáliskola I. em.) A tanfolyam tantárgyai: I. Építőipari szakrajz, vasárnap d. e. 8—12 óráig az I.-ső em. rajztermében. II. Fémipari szakrajz, vasárnap d. e. 8—12 óráig a II. em. rajztermében. III. Magyar ügyirány, könyvvitel, számtan, mértan, hetenkint összesen 4 órán, kedd és esütörtök este 7—9 óráig. A tanfolyam ingyenes.

— **Nagyobbalaku levelek és a gyűjtőszekrények.** A nagyváradi m. kir. postaigazgatóságtól vettük az alábbi levelet, amely ismét tanúságot tesz arról, hogy a postaigazgatóság mily készséggel veszi figyelembe a közönség köréből felhangzó fel-szólalásokat.

A Szabadság tekintetes szerkesztőségének Debrecen. A Szabadság f. hó 18-iki számában Panasz a posta ellen címmel megjelent közleményre értesitem, hogy nem volna célszerű oly nagyobb nyílású levélgyűjtő szekrény készítése, amelybe nagyobb alaku nyomtatványok vagy dobozok is bedobhatók volnának, mert a bő nyíláson át bárki a levelekhez férhetne.

Azonban már a legközelebbi időben, körülbelül egy hónapon belül, a távirat feladási helyiség a debreceni főpostai épület földszintjén fog berendeztetni. Itt a közönség vasárnap délutánonként is, egészen esti 9 óráig postára adhatja a nagyobb alaku leveleket. Nagyvárad 1904. okt. 23. Schöpllin kir. tanácsos, posta igazgató.

— **A város pallagi alapítványa.** A pallagi gazdasági tanintézetnél megüresedett városi két alapítványi helyet Debrecen városi két alapítványi helyet Debrecen város tanácsa Tikos István és Mayer Béla gazdasági tanintézet hallgatóknak adományozta.

— **A jótékony nőegylet közgyűlése.** A debreceni jótékony nőegylet november 20-ikán, vasárnap délután 3 órakor a nőipariskola nagytermében rendes közgyűlést tart. A közgyűlésnek tárgysorozatát most állítja össze az elnökség.

— **Borjuhs árulás darabonként.** A mészárosok panaszt emeltek egyes elárúsítók ellen, hogy nem különként hanem darabonként adják el a borjuhust. A városi tanács a panaszt kiadta a főkapitánynak, mert a szabályrendelet előírja ugyan, hogy a hus árát különként kell kiírni, de arról határozottan nem rendelkezik, hogy csakis így szabad a hus kimérni. Amíg tehát ezt el nem döntik, addig a darabonként való elárúsítást se lehet megakadályozni.

— **A tanoncok előképzettsége.** A szobafestők és mázolóknak szakosztályi ülésén a mesterek azt határozták, hogy feliratot intéznek a kereskedelmi miniszterhez aziránt: hogy a tanoncok legalább négy elemi osztály előképzettséggel bírjanak. A várost pedig arra kérik, hogy adjon a tanoncszakiskolának tanhelyet. Tanítóknak Zelinger Ede szobafestő vállalkozott.

— **A kőműves munkaszünetés vége.** Tegnap délelőtt 9 órától 1 óráig tárgyaltak a mesterek és a munkások kiküldöttei a kapitányságnál tartott békéltető bizottsági ülésen Vetéssy Béla iparügyosztályvezető elnöklése alatt és Tóth Kálmán ipartestületi titkár jelenlétében. Tóth István építész kimutatta, hogy a munkaszünetés következtében a mesterek több mint 200,000 korona kárt vallottak, de a munkások még ennél is többet, mintegy 300,000 koronát helyrehoz-

hatatlanul elvesztett munkabérekben. — A munkások belátták, hogy a budapesti izgatók félrevezetésének ezek áldozatul és változatlanul elfogadták a mesterek hatóságilag jóváhagyott munkarendjét. Így hát hétfőn az egész vonalon újra felveszik a munkát valamenynyien.

— **Vasuti tarifa tanfolyam.** Mult számunkban már ismertettük a vasuti tarifa tanfolyam célját és most adjuk a részletes programját:

A tanfolyamon az előadások tartásával a Kereskedő-Társulat a MÁV. debreceni állomásának raktárfőnökét, Gál Samu urat, a tanfolyam vezetésével pedig a Kereskedelmi Tanintézet igazgatóját bizta meg. A tanfolyamon az előadások folyó évi november hó 15-én kezdődnek és a karácsonyi szünet okozta megszakítással teljes két hónapon át folynak, még pedig úgy, hogy az első hónapban hetenként 3-szor 1—1 órán át a második hónapban szintén hetenként 3-szor 1 és fél—1 és fél órán át folyik a tanítás és ennek nyomán a hallgatók közös munkálkodása. Az előadások napjai és órái a jelentkezők többségének kívánságához képest fognak megállapittatni. A tanfolyam helyisége a Kereskedelmi Tanintézet egyik alkalmas terme. A tanítás díjaként minden hallgató a jelentkezéskor 30 koronát fizet. A tanfolyam hallgatójával a megállapított díj lefizetésével jelentkezhetni folyó évi november hó 3—12 napjain, a Kereskedelmi Tanintézet igazgatóságánál délelőtt 11—12 és délután 5—6 óráig, valamint a Kereskedő-Társulat titkárnál a társulati irodában.

— **Uj táblabiró.** A király az igazságügyminiszter előterjesztésére Dezső Kálmán dr. szatmárnémeti-i törvényszéki bírót a debreceni kir. ítélőtáblához bíróvá nevezte ki.

— **A költözködéstről.** Közeledik november elseje, a költözködés ideje, a butorszallító kocsik mozgósítása. A hurokoldás már mostan megindult, miből következtethető, hogy sok lakás változás történik. A ki ideje korán jó lakásról nem gondoskodott, az a legnagyobb kellemetlenségnek van kitéve. A költözködés manapság felér egy legegessel. Boldogok csak a háziurak, ők soha se hurokoldnak. Igazán nagyon sok szép modern lakás van már városunkban, melyeket a tulajdonosok féltékenyen is őriznek, sok persze a megviselt, ütött, kopott, piszkos, törött, zuzott, kényelmetlen, repedésekkel, féreggel teli, kopott festékes, izléstelen lakás is, melytől a jobb érzékű lakó undorodik. Ezekért azonban leginkább a lakók vonhatók felelősségre, a lakók hordják be a tiszta lakásba a poloskát, rondítják össze a lakást, mert hát magától a féreg sem terem meg, azután a piszok sem gyűlemlik össze. Igen sok lakó, főleg az előkelő osztályból, azért mert ő fizet, képzele magában, hogy ő rombolhat, pusztíthat, és tönkreteszi a legszebb, a legrendesebb lakást. Az ilyen lakókat meg kellene bélyegezni s nem volna oly sok kellemetlenség, házi ur és lakó közt és nem volna oly sok költözködés.

— **Kevés a levélhordó.** A város külterületén lakók már régen panaszkodják, hogy leveleiket későn kapják kézhez. Tényleg a külterületeken kézbesítő levélhordók száma eddig oly kevés volt, hogy a naponként összegyűlt anyagot nem voltak képesek fel-dolgozni. Az előzékenységeről ismert postafőnökség most úgy segített a bajon, hogy a levélhordók számát héttel felemelte.

— **A honvédek eskütétele.** A debreceni 2. honvédhuszár és 3. honvéd gyalogezredek októberben bevonult legénysége, a katonai esküt kedden délelőtt teszi le a Péterfia-utcai honvédlaktanya udvarán, előbb azonban a legénység részt vesz a Pavillon laktanya előtt tartandó tábori misén, amelyre a helyőrség összes legénysége kivonul.

— **Vasutasok dalestélye.** A debreceni máv. altisztikör dalköre folyó 1904. évi november 5-én, szombaton az „Arany Bika” szálló dísztermében Hora Károly karnagy vezetésével Kiss Béla zenekarának közreműködésével könyvtárának gyarapítása végett zártkörű DALESTÉLYT rendez. Kezdeté este pont 8 órakor. Belépti-jegy személyenként 2 korona. Családjegy 3 személyre 4 korona. Jegyek előre válthatók a kör helyiségében, Ispotály-utca 1. szám alatt és este a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel vétetnek és hirlapilag nyugtáztatnak. Műsor:

1. Nyitány. Előadja a zenekar.
2. Himnusz. Erkelől. Előadja a Dalkör.
3. Szavaltat. Koldusfiu, királyleány. Györfi Józseftől. Előadja: ifj. Kertész Kálmán.
4. Viharban. Dürner Gy-től. Előadja a Dalkör.
5. Népdalegyveleg. Előadja a Dalkör. Hangverseny után tánc.

*

A M. Á. V. altizsti kör elnöksége felkéri dalkörének működő tagjait, hogy szombaton f. hó 29-én este fél 8 órakor a próbán pontosan megjelenni sziveskedjenek.

— **Megszüntetett postahivatal.** A postaigazgatóság a Hajdubagos pályaudvari postahivatalt véglegesen megszüntette, illetve postaügynökséggé alakította át és ehhez képest Hajdubagos községben Hajdubagos elnevezéssel 1904. november 1-én a postaügynökségre meghatározott teljes működési körrel postaügynökséget léptet életbe. A postaügynökség postai összeköttetését a debreceni—nagyföldi vonalán postát szállító vonatokkal fogja kapni. A postaügyi kézbesítési kerületébe Hajdubagos községet osztotta be. Ezen hely utolsó postája Sáránd. A postaügynökség ellenőrző postahivatala szintén Sáránd.

— **Meghívó.** A Kossuth Lajos jótékony asztaltársaság t. tagjait felkérem, hogy f. év november hó 5-én este 7 órakor a „Debrecen” sörösarnokba okvetlen megjelenni sziveskedjék. Tárgy: 50 gyermek ünnepélyes felruházása és tisztujtás. Az elnökség nevében: Schwartz Dániel, titkár.

— **Jelenetek a razziából.** Az elmúlt éjszaka mint már jelentettük a rendőrség razziát tartott és vagy 20 csavargót látott el éjjeli szállással. Egy cudarul beállított csavargót állít a rendőr Mile Pál fogalmazó elé:

- Honnan jön maga?
- Gyün a fene, nem látja a tekintetes ur, hogy ez a ménkü nagy bajcos bizgatott ide.
- Mit csinált maga?
- Megint berugtam, megint lefeküdtem a sárba, aztán megint behoztak. Hol lesz a lakásom?

Szücs rendőrbiztos meg egy kucsébert szállított be. Egész uton zengzetes német nyelven szidta az igen tisztelt policájt, amelyik még élni se hagyja a szegény embert.

- Hogy hívják? — kérdi tőle a fogalmazó.
- Kucséber!
- Azt tudom, de mi a neve?
- A nefe, nefe, egye nek a fene, a nefe, behozták, becsukják, a kosaramat megegyik policáj. Így van ez mindég.
- Ki hozta be?
- Szücs pisztos ur!
- Szücs biztos jelenti, hogy a Rákóczy kávéházban tiltott szerencsejátékon érte és elővezette. A kucséber nagy busan közbeszól:

— Mikor a pisztos ur nekem játszotta, akkor nem kísérté be ugy-e?

— **A betegápolási pótadó.** A főlemelt betegápolási pótadót — mint értesülünk — a pénzügyminiszter körrendelete értelmében november hóban fogják visszahátolag 1904. évre levonni a tisztviselők és nyugdíjasok illetményeiből.

— **Gazdasági előadás.** Oravec József vándortanító, mint a községi előjáróságtól bemutatott bizonyítvánnyal igazolta, H. Sámsonban kellő számú közönség előtt gazdasági előadást tartott. Vasárnap Hadházon tart előadást.

— **Megkerült az elloptott taliga.** Megirtuk, hogy e hó 25-én Kocsis Mihályné tejkihordó asszony taligáját és lovát ismeretlen tettes a Miklós-utcában ellopta. A rendőrség tegnap arról értesítette a rendőrség bünyügyi osztályát, hogy a kabai csendőr járőr elfogta a taligatolvajt, de az a koci és ló hátrahagyásával megszökött.

— **Öngyilkosság.** Tegnap este 9—10 óra tájban, Sziklai Jánosné, sz. Kovács Juliánna 24 éves napszámosnő Diószegi-utca 12. számú lakásán marólugot ivott. Súlyos sérülésével a közkórházba szállították.

— **Elloptak egy libát.** Tiszai Istvánné Csillag-utcai lakos, tegnap rémulten futott a bünyügyi osztályhoz és jelentette, hogy valami istentelen ember megfosztotta a legkedvesebb libájától. Libája jelétül előadta, hogy hasonlított egy nagyobb fajta papagályhoz, mert hangzatos gágogással a legrejtettebb gondolatait is ki tudta fejezni.

— Egészen olyan volt, mint egy papagály — szölt sirva az asszony — csak nem volt neki olyan zsidós esőre.

— **Összerugdosott gyermek.** A gyermekek rakoncátlankodásának és féktelenségnek ismét áldozata van. Petrisin Dezső 12 éves elemi iskolai tanuló, Petrisin János fodrász fia az áldozat, akit a múlt hét folyamán a katolikus elemi iskola udvarán egy osztálytársa fellökött és a gyomrára ugrott. A vézna kis fiu ágyékszakadást szenvedett és most a halállal vívódik szülei lakásán. Valóban ideje volna már, ha az iskolákban az órák közötti szüneteken egy-egy tanár felügyeletet gyakorolna.

— **Akik az apjukat lopják.** Három balmazújvárosi legény, Posta János, Györfi András és Kupecz Nagy István úgy szereztek egy kis pénzmagot, hogy feltörte kiki a maga szülőjének a zárt kamaráját és onnan elvitt búzáat meg tengerit Szarvas Ferenc ottani szatóeshoz, aki ilyen uton jutott olcsón portékához, 100 koronát meghaladó értékben. Ez így ment 1902. óta, de most rájöttek a csendőrök és a szép társaságot feljelentették az ügyészségnek.

— **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő ki, rakatban.

— **Legjobb szabásu férfi divat ingek 1 frt. 75 kr. és 2 frt., 2 50 Feketésnél.**

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene

SZINHAZ.

Szombaton okt. 29. először Tetemre hívás Dráma. „A” bérlet.

Vasárnap okt. 30. d. u. A z a s s z o n y v e r v e j ó. Népszimű. Este először F ő l ő s l e g e s f é r j e k. Bohózat.

— **Hoffmann meséi.** Offenbach gyönyörű dalmüvének tegnapi előadása arról tett tanúságot, hogy ez a társulat a jelenlegi összeállításában nem elég erős arra, hogy ilyen nehéz művekkel megbirjon. Karacs és Mezei valamint Sugár Aranka egyes helyeken, különösen a harmadik rész hármásában tetszettek. Taps kevés volt. A férfiakat le-

gyúrte a zenekar, amely bakaszázadot kísérő induló módra fujta a trombitát és ütötte a dobot.

* **Műsor változás.** Menszáros Margit betegsége folytán a mára hirdetett Fra Girolamo című tragédia bemutatója a jövő hétre marad és helyette Kazaliczky Antal nagyszerű társadalmi sziműve a Tetemre-hívás kerül szinre.

TÁVIRATOK.

Orosz-angol konfliktus.

London, okt. 29.

Lansdowne márki ma délután úgy nyilatkozott, hogy nem osztja azt a rendkívül sötét felfogást, melyet tegnap egyebütt tanusítottak. Reméli, — úgy mond — hogy nemsokára határozott és kielégítő nyilatkozatot fog tehetni, hogy ha e pillanatban ez a nyilatkozat megtétele nem is lehetséges.

London, okt. 28.

Diplomáciai körökben hire járt, hogy Anglia Rosztdesztvenszki admirálist személyileg teszi felelőssé a történetekért és ezért nem fog ragaszkodni ama feltételhez, hogy a tisztteket megbüntessék, illetve visszahívják. Ily módon remélik, hogy a konfliktust békésen el lehet intézni.

Fiume, okt. 28.

A Fiumében levő angol hajók felsőbb parancsra ma éjjel indulnak utnak és szombaton érkeznek Maltába. — Ott már várja őket a további parancs, melynek értelmében szintén részt vesznek a balti flotta elleni tüntetésben.

London, okt. 29.

A balti hajóraj Vigoból három megsérült hajó kivételével elindult. A spanyol kormány engedélyt adott, hogy a megsérült hajókat a kikötőben kijavítsák.

Athén, okt. 28.

A sir. Compton Donville tengernagy parancsnoksága alatt álló angol hajóhad parancsot kapott, hogy a lehető leggyorsabban hagyja el a görög vizeket.

Pétervár, okt. 28.

A tengerészeti vezérkar Rosztdesztvenszki tengernagynak a csöndes oceáni hajóhad második osztálya parancsnokának a következő két távriatát közli:

Az északtengeri eseményt két torpedónaszád idézte elő, a melyek világ nélkül, a sötétség leple alatt meg akarták támadni a hajóhad élén haladó hajót. A mikor a hajóhad fényoszorójával világitott és tüzet kezdett, észrevették néhány kisebb gőzös jelenlétét is. A hajóhad meg akarta kimélni ezeket a hajókat és azonnal beszüntette a tüzet, a mikor a torpedónaszádok eltűntek a látókörből. Az angol sajtó fel van habórodva azon, hogy egy torpedónaszád, melyet a hajóhad állítólag reggelig az esemény színhelyén hagyott, nem adott segítséget a bajba jutottaknak. — A hajóhadnál nem voltak torpedónaszádok és az eset helyépen senkit sem hagytak hátra, következesképen a kis gőzösöknél reggelig ama két idegen torpedónaszád egyike volt, mely meg nem feneklett, hanem csak megrongálódott. A hajóhad nem adott segítséget a halászbárkáknek, mert azokat épen azért, mivel dacosan igyekeztek áttörni hajóink vonalát, gyanusaknak tartották, továbbá mert némelyiküknek egyáltalában nem volt lámpásuk, mások pedig nagyon későn mutatták világitásukat.

2. A hajóhad a sok száz halászbárkával szemben a találkozáskor nem mulasztotta el a kellő óvatosságot ez egy eset kivételével, a mikor a halászok idegen torpedónaszádok társaságában voltak, a melyek közül az egyik eltűnt, míg a másik, a halászok állítása szerint, köztük maradt. Azt oroszoknak tartották és nem tetszett nekik

hogy a baleset áldozatainak nem sietett segítségére.

Ez a hajó azonban idegen volt és reggelig kereste társát vagy azért maradt ott, hogy sérüléseit kijavítsa. Ha voltak is az eset helyén halászbárkák, melyek vigyázatlanságból belekeveredtek a vállalkozásba, kérem az egész hajóhad nevében, fejezzék ki a szerengetlen áldozatoknak ama körülmények között, melyek között semmiféle hadihajó sem cselekedhetett volna másképp. még a legjobb békés időben sem, őszinte sajnálkozásomat.

London, okt. 28.

A Daily Telegraph pétervári jelentése szerint Rosdesvensky tengernagy titkos utasítást kapott, hogy minden hajóra, mely közelébe jön, tüzeljen.

Port-Artur lángokban.

Tokió, okt. 28. Hir szerint a japán bombák felgyújtották Port-Arturt, mely még mindig lángokban áll.

A függetlenségi pártkörből.

Budapest, okt. 28: A függetlenségi párt elhatározta, hogy úgy a kereskedelmi szerződések, mint a revízió ellen erős ellentállást fog kifejtetni.

Tüzevés Kispesten.

Budapesten, okt. 28. Veszedelemes tűz ütött ki ma Beihu János vegyészeti gyárában Kispesten. Két kátrányos tartály felrobbant és lángba borította a gyár egy részét és a tetőzetet. A kár igen nagy.

Nagy tűz New-Yorkban.

New-York, okt. 28. Brovclinban a közraktárak égési alkalmával négy gőzös elpusztult. A legénység sorsáról eddig mit sem tudnak.

Budapesti gabonatőzsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, okt. 28.

Buzakinálat mérsékelt, vételkedv gyönge. Nyugodt irányzat mellett 16000 méter mázsa került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonaneműek változatlanok. idő: esős.

Buza októberre	00
„ 1905 áprilisra	10.33—34.
Rozs októberre	00
„ 1905 áprilisra	7.96—97.
Zab októberre	00
„ 1905 áprilisra	7.22—23.
Tengeri augusztusra	00.
„ szeptemberre	77.44—42.
Repce augusztusra	11.20—30.

Törvénykezés.

§ Krasznay Ferencet elítélték. Két napi főtárgyalás után tegnap hozott ítéletet a debreceni kir. tvszék a Krasznay Ferenc volt városi illeték nyilvántartó ügyében. A törvényszék 25 rendbeli sikkasztás vétségét és 3 rendbeli sikkasztás büntetettét állapította meg és ezért Krasznay Ferencet egy havi fogházra ítélte. Az ügyész súlyosbításért, a védő az ítélet enyhítéseért fellebezett.

§ A kerékpár halottja. Tóth György hajdu-dorogi kerékpártó ez év május havában Dorogon kerékpározás közben elütötte Pogácsás Imrénét, aki súlyos sérülésébe egy hét alatt belehalt. A debreceni törvényszék I. büntető tanácsa ma vonta kérdőre Tóth Györgyöt, akit gondatlanságból okozott emberölésért 3 heti fogházra ítélte. Ügyész is, vádlott is felebezett az ítélet ellen.

Eladó vagy kiadó

Nádudvaron a nagy gőzmalommal szemben egy cserepes nagy ház telekkel, üzlethelyiség, lakással, de különösen italmérésnek alkalmas tágas helyiség, jégveremmel. Kitűnő 10 öles pincével, istállóval, góréval eladó, avagy bérbe kiadó, értekezhetni Lippe R. cégnél.

fényképeszeti cikkek

Láda kufferek

uti készletek, pénz, szivar és levéltárcák,

férfi fehéreneműek,

(mérték után is készülnek).

solingeni kések, ollók, borotvák, haj, köröm és ruha kefék, fésűk, szappanok, tükrök nagy választékban, jutányos áron kaphatók:

BORSOS KATA

műipar és férfi divat áru raktárában

Debrecen, városház épüle

bőr áruk

15044—1904, szám.

Árverési hirdetés.

A köntösgáti igás jószág legelő földnek és a mikepéresi országút mellett levő legelő földnek f. évben téli legelőül kiadása elrendeltetvén — értesítettnek az árverési szándékozók, hogy az árverés

f. 1904. október hó 31-én

. . . d. e. 11 órakor . . .

a gazdasági tanácsnoki hivatalban fognak megtartatni.

Debrecen, 1904. október hó 28.

A városi tanács.

Nagy raktár.

✂ Szőnyeg, ✂
✂ Függöny, ✂
✂ Butorszövet, ✂
✂ Linoleum, ✂
✂ Bőrvászon, ✂
Ágy és Asztalterítő,
Flannel takaró,
✂ Pokróc, ✂
Paplan és Matracokból

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégnél
Kistemplombazár.

Magyar Fém- és Lámpaárugyár

Részvénytársaság

BUDAPEST-KÖBÁNYA.

Ezredéves
orsz. kiállítás

diszoklevél.

Légszesz- és
villamos
Csillárok

a legegyszerűbb
kiviteltől a
legpazarabbig.

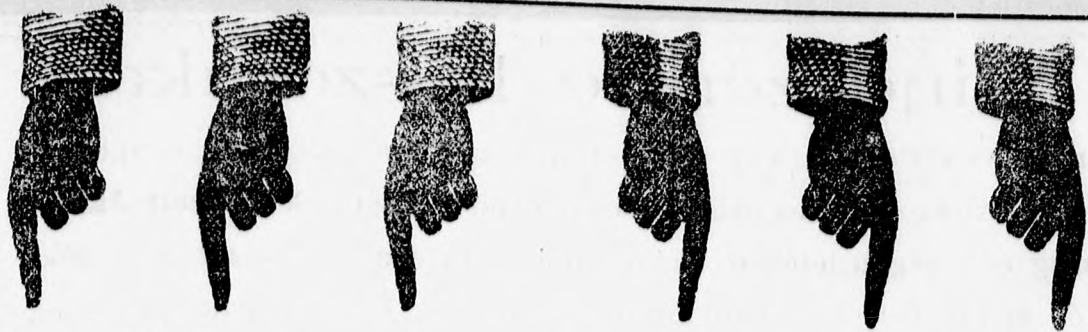
Petroleum-
lámpák!

Stilszerű újdonságok!
Fém és diszműtárgyak.

Vatódi
Király-olaj

a legjobb biztonsági petroleum

Debrecen: Simonffy-utca.

Kiváló szerencse Törökhnél!

Felülmulhatlanul

kedvez főarudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 17 millió korona nyereménynél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek, köztük

a legnagyobb nyereményeket

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysors-játékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 15. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000,

1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a

80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000,

1 a 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000,

8 a 15.000, 36 a 10.000 korona és még sok egyéb;

összesen 55.000 nyeremény és jutalom 14.459.000

korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek terv szerű árai:

¹/₈ eredeti sorsjegy frt. — .75 vagy kor. 1.50, ¹/₄ eredeti sorsjegy frt. 1.50 vagy 3. kor. —

¹/₂ " " " 3. — " " 6. — " " " ¹/₁ 6. — " " 12. —

A sorsjegyeket utánvételvagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. évi november hó 6-ig

bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. ÉS TARSÁ

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46/a. I. fiók: Váci-körut 4/a.

II. fiók: Múzeum-körut 11/a. III. fiók: Erzébet-körut 54/a.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. és TARSÁ** bankháza Budapest.

Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sors-jegyvet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ..... korona összegben utánvételezni kérem (bélyegeken) A nem postautalvánnyal küldöm tetsző mellékelem bankjegyekben törlendő.

Pontos cím:

Zongora
hangolást vállal Konkoly Dénes
képzett zongora hangoló
Peterfia u. 47.

M. Á. Vasutak
menetrendje

1904. október hó 1-től.

Debrecenből indul:

Budapest felé (vegyesvonat) —	d. u.	3	30	
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	16	
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel	8	57	
Budapest—Nagyvárad felé —	d. u.	12	07	
Budapest—Nagyvárad felé —	este	10	31	
P.-Ladány—Nagyv. mind. kedd —	d. e.	11	12	
Csak P.-Ladányig — — — —	este	8	10	
Csak P.-Ladányig motor menet —	reggel	5	08	
Szatmár—M.-Sziget felé — —	d. u.	3	56	
Csak Szatmárig (gyorsvonat) —	d. u.	6	51	
Csak Szatmárig teher v. sz. sz. —	este	7	56	
Szatmár—M.-Sziget felé — —	éjjel	2	50	
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.) —	d. u.	12	27	
Csak Szatmárig — — — —	reggel	5	10	
Miskolc—Kassa felé — — — —	reggel	8	13	
Miskolc—Kassa felé — — — —	este	6	56	
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f. —	d. u.	4	11	
Csak Nyiregyházaig — — — —	d. u.	12	19	
	m. á. vasutól	reggel	5	35
	vásártérrel —	reggel	5	44
	m. á. vasutól	reggel	8	09
	vásártérrel —	reggel	8	16
H.-Böszörmény	m. á. vasutól	d. e.	11	07
	vásártérrel —	d. e.	11	16
B.-Sz.-Mihály	m. á. vasutól	d. u.	4	25
	vásártérrel —	d. u.	4	38
felé	m. á. vasutól	d. u.	12	11
	vásártérrel —	d. u.	12	21
	m. á. vasutól	este	6	46
	vásártérrel —	este	6	53
F.-Abony felé m. á. vasutól —	reggel	4	36	
F.-Abony felé vásártérrel —	reggel	4	56	
O.-Köcs—Polgár felé m. á. v.-tól —	d. u.	4	06	
O.-Köcs—Polgár felé vásártérrel —	d. u.	4	23	
Derecske—N.-Léta felé — — — —	reggel	9	35	
Derecske—N.-Léta felé — — — —	d. u.	4	31	

Budapestre érkezik:

A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v. —	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 07 p.-kor ind. sz. v. —	este	6	40
Az este 10 ó. 31 p.-kor ind. sz. v. —	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor ind. gy. v. —	este	9	35

Bpestől Debrecenbe indul:

A d. u. 12 ó. 06 p.-kor érk. gy. v. —	reggel	7	25
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v. —	reggel	9	—
Az este 6 ó. 41 p.-kor érk. gy. v. —	d. u.	2	—
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v. —	este	7	05
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v. —	este	9	15
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)			

Debrecenbe érkezik:

Budapest felől (személyvonat) —	d. u.	3	29	
Budapest—Nagyvárad felőlgy v —	este	6	41	
Budapest—N.-várad felől — —	éjjel	2	24	
Budapest—Nagyvárad felől — —	d. u.	2	15	
Csak P.-Ladánytól — — — —	reggel	7	45	
Csak P.-Ladánytól — — — —	reggel	5	10	
Csak Szatmár felől — — — —	reggel	8	46	
Szatmár—M.-Szigetről — — — —	d. e.	11	37	
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat) —	d. u.	3	55	
Csak M.-Szigetről — — — —	este	10	31	
Szatmár felől — — — —	este	6	40	
Csak Szatmárról — — — —	reggel	8	30	
Kassa—Miskolc felől — — — —	d. e.	11	31	
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs —	este	7	50	
Csak Nyiregyházaól — — — —	d. u.	3	48	
Kassa—Miskolc felől — — — —	reggel	7	31	
	vásártérre —	reggel	7	40
	mávasuthoz —	d. e.	11	28
	vásártérre —	este	11	06
B.-Sz.-Mihály	mávasuthoz —	este	6	12
	vásártérre —	este	6	51
H.-Böszörmény	mávasuthoz —	este	9	57
	vásártérre —	d. u.	8	46
felől	mávasuthoz —	d. u.	1	52
	vásártérre —	d. u.	3	28
	mávasuthoz —	d. u.	3	34
F.-Abony felől vásártérre — —	d. u.	5	35	
F.-Abony felől mávasuthoz — —	d. u.	5	45	
O.-Köcs—Polgár felől vás. térre —	reggel	7	44	
O.-Köcs—Polgár felől máv.-hoz —	reggel	7	54	
Derecske—Nagy-Léta felől — —	reggel	7	15	
Derecske—Nagy-Léta felől — —	d. u.	3	12	

Kiadó Lakások

1904. November 1. **Kossuth-utca 9, sz.** udvari emelet 2 nagyvilágos szoba, előszoba. Igen alkalmas ügyvéd, Doctor, hivatalnok részére garcon lakásnak, vagy irodai helyiségnek, tiszta udvar, jóviz, kényelmes épész. Értekezhetni. **Kardos László** iüzletében.

Kardos László

Kossuth-utca 9.

Csipke egyes és kettős ágyterítők. Apsicalt fodros csipke függönyök. Portierek. gyapju függönyök.

Mindszentre koszorukat

nagy vásztekban, ugy mint: szároz cap viráogkból mü viráogkból és élő viráogkból legjobb izléssel öszeálitva kaphatók **Pacelt János** mag és virág üzletében, Debrecen Kosuth-utca városházépület vidékről megrendelések pontosan teljesitetnek és csomagolásra nagy gond forditatik.

kiváló tisztelettel,
Pacelt János.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuak Egger mellpasztillái az élvágyat nem rongják és kitünó izüek, Doboza 1 korona és 2 korona. Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:
„NÁDOR“
GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST. VI., Váci-körút 17.

Eljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Kapható, Debrecenben: Balázs Ödön, Füleky Pál. L. Kovács Nándor, Mihalovits Jenő, Muraközy László. Dr. Rothschnek V. Emil, Szilc Ferenc, Tóth Béla gyógyszerházában.

Védjegy:
Turul madár.

Feltűnést keltő árak!

Védjegy:
Turul madár.

Női cugos bőr cipő 2.40 frt
Nemez béléssel 2.60 frt

Férfi cugos cipő 2.50 frt
sima v. betétes

Gyermek cipő 90 kr.-tól
füzős v. gombos

Női nemez cipő 80 frt
körül bőrrel
füzős v. gombos

Női füzös cipő 2.80 frt
Nemez béléssel 3.— frt

Férfi hegymászó cipő 3.— frt
Tricó béléssel 3.75 frt

Leányka cipő 1.60 tól
füzős v. gombos

Női nemez félcipő 1.30 frt
körül bőrrel
füzős v. cuggal

Női gombos cipő 3 frt
elegáns és tartós

Férfi boksz bőr 4.25 frt
füzős 4.50 frt

Női nemez fél cipő 1 frt
bórtalp és sarokkal

Női posztó füzös cipő 4.50 frt
bőrrel körül
báránybőr béléssel

Női boksz bőr füzös 3.75 frt
gombos elegáns 4.— frt

Férfi borju bőr 3.75 frt
posztó betéttel

Férfi nemez fél cipő 1.20 frt
bórtalp és sarokkal

Női sevró füzös cipő 5.50 frt
báránybőr béléssel.
Elegáns

TURUL

≡ Különlegesség! ≡

„Coodyear Welt“
Americai boots!

■ cipőgyár ■

részvénytársaság főraktára

Debrecen,

Piac-utca 50. Miklós-utcával szemben.

